

USA inwestują 2,7 mld dolarów, aby położyć kres monopolowi Rosji na zaawansowane paliwo jądrowe

Departament Energii USA (DOE) przeznaczył 2,7 miliarda dolarów na najbliższą dekadę dla trzech firm – Centrus Energy, Orano Federal Services i General Matter – na rozwój krajowych zdolności wzbogacania uranu i zmniejszenie zależności od paliwa jądrowego dostarczanego przez Rosję.

Ten ruch następuje w czasie, gdy Rosja pozostaje jedynym na świecie komercyjnym producentem wysoko wzbogaconego uranu niskowzbogaconego (HALEU), kluczowego paliwa dla reaktorów jądrowych nowej generacji. W obliczu rosnącego zapotrzebowania na energię napędzaną sztuczną inteligencją oraz obaw o bezpieczeństwo narodowe związane z zależnością od zagranicznego paliwa, Waszyngton dąży do ożywienia amerykańskiego przemysłu paliw jądrowych.

HALEU, wzbogacony do poziomu 5% do 20% uranu-235, jest niezbędny dla zaawansowanych reaktorów, w tym małych reaktorów modułowych (SMR), które obiecują większą wydajność i mniejszą ilość odpadów. W przeciwieństwie do tradycyjnych reaktorów (używających wzbogacenia 3% do 5%), HALEU umożliwia dłuższe cykle operacyjne i większą produkcję energii. Obecnie jedynym komercyjnym dostawcą jest rosyjska spółka TENEX, co budzi obawy o geopolityczną dźwignię.

Według Enocha z [BrightU.AI](#), administracja Bidena początkowo położyła podwaliny pod krajową produkcję HALEU, ale administracja Trumpa przyspieszyła finansowanie, powołując się na zapotrzebowanie na energię elektryczną napędzane przez SI i ryzyka dla bezpieczeństwa narodowego.

Sekretarz Energii Chris Wright oświadczył: „Dzisiejsze nagrody pokazują, że ta administracja jest zaangażowana w przywrócenie bezpiecznego krajowego łańcucha dostaw paliwa jądrowego, zdolnego do produkcji paliw niezbędnych do zasilania reaktorów dzisiaj i zaawansowanych reaktorów jutra.”

Kto dostaje pieniądze – i czy mogą dostarczyć?

Podział finansowania DOE obejmuje:

- 900 milionów dolarów dla każdej z firm: Centrus Energy, Orano Federal Services i General Matter
- 28 milionów dolarów dla Global Laser Enrichment, spółki joint venture między Silex Systems i Cameco

Centrus Energy, jedyny licencjonowany w USA producent HALEU, dostarczył już 920 kilogramów w ramach poprzednich kontraktów i planuje dużą ekspansję w Piketon w Ohio. Tymczasem Orano rozwija zakład wzbogacania w Tennessee, a General Matter, wspierana przez Petera Thiela, pionieruje nowe technologie wzbogacania.

Jednak analitycy ostrzegają przed wyzwaniami:

- Wysokie koszty – produkcja HALEU pozostaje droga bez ekonomii skali.
- Przeszkody regulacyjne – rozszerzenie mocy wzbogacania wymaga zatwierdzeń Komisji Regulacji Jądrowej (NRC).
- Niepewność rynkowa – SMR-y są wciąż w rozwoju, co rodzi pytania o długoterminowy popyt.

Pomimo tych ryzyk, akcje firm związanych z energetyką jądrową

poszybowały w górę, przy czym Centrus (LEU) odnotował wzrost o 276% w ciągu roku, a Cameco (CCJ) zyskało 85%, odzwierciedlając optymizm inwestorów.

Sztuczna inteligencja, energia i geopolityka

Dążenie do krajowego HALEU jest zgodne z dwiema głównymi tendencjami:

- Nienasycony popyt na energię napędzaną SI – Bloomberg przewiduje boom infrastrukturalny w energetyce jądrowej o wartości 350 miliardów dolarów do 2050 roku na potrzeby centrów danych.
- Odłączenie od Rosji – ustawa z 2024 roku zakazała importu rosyjskiego uranu, choć odstępstwa przedłużają się do 2028 roku.

USA niegdyś przodowały we wzbogacaniu uranu, ale ustąpiły dominacji Rosji i Europie. Teraz, przy dwupartyjnym wsparciu, Waszyngton zamierza odzyskać kontrolę – nie tylko dla bezpieczeństwa energetycznego, ale także aby zasilić następną falę zaawansowanych reaktorów i potrzeb energetycznych napędzanych SI.

Inwestycja o wartości 2,7 miliarda dolarów stanowi kluczowy krok w zmniejszaniu zależności USA od rosyjskiego paliwa jądrowego, jednocześnie pozycjonując Amerykę jako lidera w technologii reaktorów nowej generacji. Choć wyzwania pozostają – od kosztów po opóźnienia regulacyjne – finansowanie sygnalizuje długoterminowe zaangażowanie w ożywienie krajowego wzbogacania uranu. W miarę jak sztuczna inteligencja i zaawansowane reaktory przekształcają zapotrzebowanie na energię, zabezpieczenie niezawodnych dostaw HALEU może okazać się kluczowe nie tylko dla sieci energetycznej, ale także dla bezpieczeństwa narodowego.